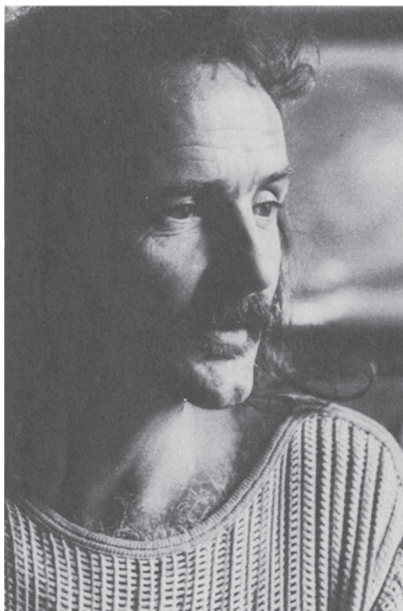

Og derfor blir det lidt skematiseret og lidt forenklet, det man laver. For hvis det skal være rigtig godt, så skal man sandsynligvis beskæftige sig med én stilart hele tiden.

Musikalsk klovn

Hvorfor hedder din nyeste plade

»Butterfly«?

Det er bl.a. fordi den stilistisk er sådan lidt forfløjen. Der både noget big-band-musik, noget calypsomusik, noget film-musik og lidt rock o.s.v.

Grunden til at jeg både i det pædagogiske arbejde, og osse personligt med mit eget band, spiller i flere stilarter, det er simpelthen den, at jeg ikke kan lade være, – jeg synes det er spændende.

Jeg kan ikke spille calypso en hel aften, – der skal være nogle andre ting ind imellem. Jeg vil osse gerne spille lidt

samba og et enkelt funk-nummer, altså et mere alsidigt repertoire. Men jeg vil godt ha' en del calypso-numre på, bl.a. fordi jeg synes det er skønt, når folk danser.

Og så må jeg til en vis grad lære at leve med, at jeg måske er en musikalsk klovn, i ordets bedste forstand. En musikalsk klovn er osse én, der spiller på 10 instrumenter uden at kunne nogen af dem rigtig godt. Jeg blir måske aldrig nogen virkelig indædt god jazzmusiker eller calypsomusiker, fordi jeg spiller så meget forskelligt.

Det beror på et valg, om jeg vil leve med at jeg så er mindre god til det hele, hvis jeg gerne vil beskæftige mig med mange stilarter. Ellers ku' jeg for den sags skyld ha' siddet i Århus Byorkester den dag i dag. Men det ku' jeg jo heller ikke finde mig i.

Anmeldelse

Latin på dansk

af Sven Fengler

Indenfor det sidste par år er der udkommet nogle danskproducerede plader med latinamerikansk musik, der på mange måder er bemærkelsesværdige. Både hvad angår det musikalske univers og hvad angår den holdning og ideologi, der ligger bag.

Skrøbeligt daggry

»På busrejsen fra Cojimar til byen føler man sig til fest / selv om man er udlæn-

ding, er man med som hædersgæst / her taler man med hinanden, ser hinanden i øjnene. / Jeg tænker på hvordan det er

derhjemme«.

Således hilser Bjørn Afzelius det Latinamerika, han møder i Cuba, i sangen

Tanker i Havanna. Det er en af sangene på lp'en *Skrøbeligt Daggy*, og det er een lang hyldest til et smukt og varmt (i mere end en forstand) land og dets indbyggere. – Men Cuba er kun en meget lille del af Latinamerika. Og det er i virkeligheden det udgivelsen handler om.

»*Skrøbeligt Daggy fortæller i tekst og musik om Latinamerika – om drømme, kærligheden og frihedstrangen, som findes i denne store verdensdel*«, hedder det i forlagets pressemeddelelse. Og sådan fungerer det osse. Pladen og teksthæftet giver en introduktion til og formidling af, hvad der foregår i de politiske brændpunkter i Latinamerika. I sange, der handler om politiske bevægelser og kampe – og menneskene bag.

Alle de store og kendte troubadurer og sangskrivere er repræsenteret, og enkelte af de mindre kendte. Og *Bjarne Jes Hansen/Anders Dohn* og *Bjørn Afzelius* er der osse med hver sin sang.

Det er et flot projekt. Og det er lykkedes meget langt hen: teksterne er alle uden undtagelse oversat til et på en gang ligefremt og sangbart dansk. Teksthæftet er eksemplarisk. Historien bag hver enkelt sang fortælles. Og noter og becifringer er præcise.

Samme rosende vendinger kunne for så vidt også anvendes om musikken. For hver sang er en æstetisk afrundet helhed. Sangen fylder smukt, og hvert ord når ud. Vokalharmonierne er fyldige og helt, helt rene. Guitarerne, bassen og momentvis fløjten og harmonikaen ligger så tilpas langt fremme i lydbilledet, at de ikke bare er baggrund/akkompagnement, men også med- og modspillere. Det er smuk musik. Og det er samtidig brugsmusik. Her er der materiale og inspiration at hente

for såvel pædagoger som udøvende musikere.

Næsten for pænt

Men det er samtidig lige så klart, at det her er et dansk produkt. Folkene bag pladen er garvede musikere og sangere. Og som sådan ved de lige præcis hvad de vil og hvordan det skal gøres. – Det er vellyd, vellyd og atter vellyd, der strømmer ud af højttalerne. Det er en dansk version af den latinamerikanske troubadursang. Og det er lige præcis

her, pladens svaghed er. Sange som *Takket være livet*, *Resistencia* og *Hverken fugl eller fisk* kan også – og skal, efter min mening – synges som det de er: som sange, der er opstået i en folkelig, kollektivt medrivende bevægelse. Og ikke bare smukt og pænt indpakket i et velovervejet, smagfuldt akkompagnement. De skal synges og opleves på samme måde, som de er skabt. Det svedige og desperate skal også være der.

Det er det, der kendetegner den la-

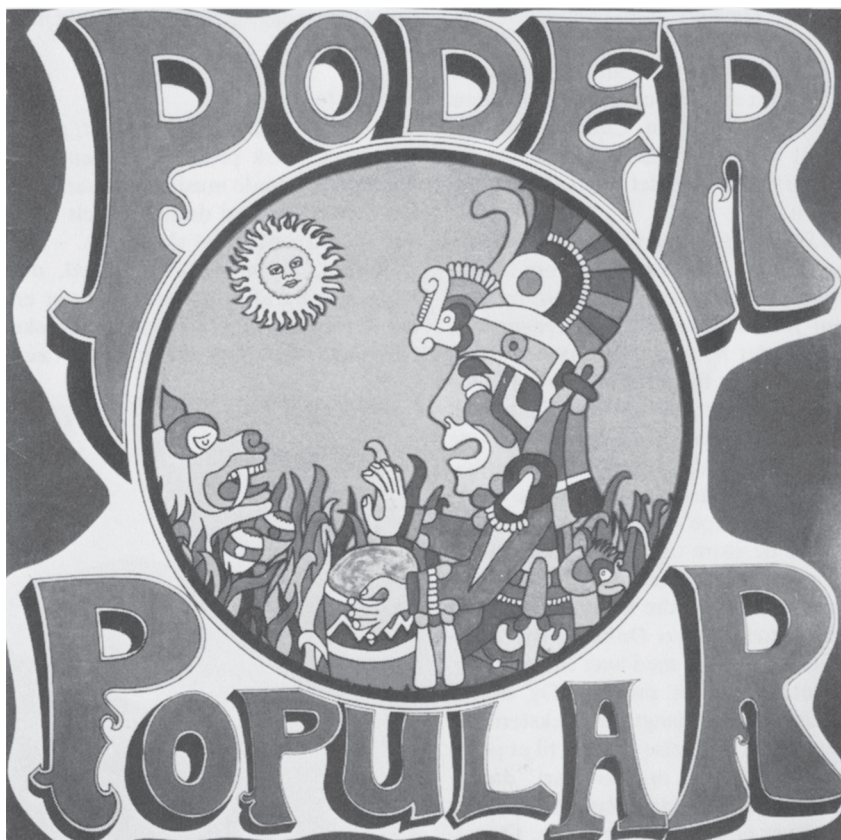

tinamerikanske troubadursang. Her handler det nemlig ikke bare om vellyd, men osse om at opleve og formidle fortvivlelse, desperation, håb og vilje. Og det kan udtrykkes i musik, hvis intensiteten, råheden, udleveringen af sig selv i måden at spille og synge på vægtes højere end en tilbagelænet æstetisk – måske lidt kølig – vurdering. Ved at gøre instrumentet og sangen til en del af sin krop. Ved at synge direkte frem for skolet; ved at trække percussionsektionen længere frem i lydbilledet; ved at spille lige på og uden sordin på guitaren og bassen; ved at høre harmonikaen hvæse, osv. Ved simpelthen at fremhæve autenciteten fremfor vellyden. Så når musikken nemlig fra pladestudiet ud til de tusind hjem. – Den svenske troubadur *Jan Hammarlund* har faktisk formået dette i sine latinamerikanske sange. Så det kan altså la' sig gøre for andre end de 'indfødte'.

Den ægte oplevelse af Latinamerika her og nu rummer pladen ikke! Derfor forekommer de to nordiske sange *El Salvador* og *Tanker i Havanna* at være pladens mest ægte. Her er alle, inklusive lyttere, på hjemmebane, her er der overensstemmelse mellem komponist, musiker og målgruppe.

Så vidt – så godt. Udgivelsen er væsentlig. Og du kan bruge den. Hvad enten du er musiklytter i al almindelighed, udøvende musiker i det store eller små, pædagog, eller hvis du bare er almindeligt interesseret i, hvad der rører sig i verden.

Skrøbeligt Daggy – sange fra og om Latinamerika. Trille Dohn, Pernille Hansen, Niels Martinussen. Forlaget Tiden.

Poder Popular

Poder Popular er en latinamerikansk gruppe, bestående af fem eksilchilenere og fire danskere. Gruppen blev dannet i København i 1976, og er efterhånden blevet kendt og efterspurgt ud over landet. Fordi gruppen live – oplevet på en scene – simpelt hen virker stærkt. Fornemmelsen af Latinamerika er lige om hjørnet. Musikerne udstråler ægte og følt musikglæde, og de formår at sende vibrationerne ud over scenekanten og ind i publikum. Når latinameri-

kansk dansefolk fungerer, som den skal, så er det: her og nu, kollektiviteten, fornemmelsen af simpelt hen ikke at kunne sidde stille. Og det kan Poder Popular live. Med et repertoire, der spænder over cubansk son og rumba, salsa, venezuelansk folkemusik og indiansk musik fra Andesbjergene. Og med en besætning, der er gennemført ægte: stor percussion afdeling, guitarer, fløjter, bas og klaver.

Mine forventninger til pladen var derfor ret store. Og de er stort set alle

indfriet. Denne plade har nemlig mange af de kvaliteter, jeg efterlyste hos Trille Dohn & Co. Hos Poder Popular bliver musikken aldrig fersk og »for pæn«. Pladen ejer både autencitet og råstyrke – og momentvis lyrisk indfølelse. Og balancen instrumentgrupperne imellem er mere ægte. Det har selvfølgelig noget at gøre med, at det her primært er dansemusik i modsætning til troubadursangen på »Skrøbeligt dagry«. Men det skyldes også, at der står Latinamerika på alt hvad der foregår. – Det er i denne forbindele værd at bemærke, at de fire danske musikere virker helt overbevisende i deres spil. Specielt Christian Glahns bas og Nicolaj Glahders piano hviler i en gennemført latinamerikansk/cubansk feeling.

Poder Populars forbillede er – i hvert fald på denne plade – helt oplagt hentet i Cuba. Hos grupper som Manguare, Sierra Maestra og lignende halvelektrificerede sonorkestre. Seks ud af pladens otte numre er cubanske, spændende fra en noget svulstig fortolkning af *Pablo Milanes's »Cancion por la unidad de los pueblos latinoamericanos«* til son/salsa numre som *»Son de la Loma«* og *»Cancion para despertar a un negrito«*, sidstnævnte med en meget flot congasintro, der ville kunne gøre sig selv i Cuba.

Men det skal også tilføjes, at når idealet er så oplagt cubansk, som det er her, så er det ikke den helt sublime cubanske oplevelse, pladen giver. Der til er musikken trods alt lidt for stilren og behersket (hæmmet af pladestudiets fysiske rammer, er mit gæt). Når man f.eks. har Manguares, Los Panines' og Carlos Puebla's egen version af *»Hasta Siempre«* i ørene, virker Poder Populars version ikke specielt interessant.

Generelt er sangen måske for tilpasset eller 'skolet', og percussionsafdelingen har måske ikke fået lov til at spille sig så langt ud, som de både kan og helt sikkert også havde gjort, hvis det ikke var foregået i studiet.

Hør pladen og bedøm selv. Der er helt sikkert aldrig blevet produceret så ægte latinamerikansk musik i Danmark før.

*Poder Popular RED LP 220,
Poder Popular, R-Edition.*

SALSA NA'MA

Salsa Na'Ma er på alle måder et legendarisk orkester. Hvilket ikke mindst er lederen, Birger »Krølle« Sulsbrücks, fortjeneste. Han er faktisk manden, der startede latinbølgen her i landet. Eller i hvert fald satte den i system med lærebogen »Latinamerikansk Percussion« og med utallige kurser rundt omkring. Han er pioneren, der med entusiasme og en utrolig energi har gjort latinamerikanske rytmer til en del af vores musikalske hverdag. Hvad ville pinsekarnevallet med dets 100.000'er af sambaspillende og -dansende mennesker ha' været uden den mand. For nu at placere ham helt deroppe, hvor han faktisk hører hjemme. Han vil givet få sin plads i den danske musikhistorie på linie med den forrige generations jazzpædagoger Bernhard Christensen og Sven Møller Kristensen.

Nu er han som sagt primus motor i Salsa Na'Ma, og har her samlet et orkester i traditionelt cubansk/amerikansk snit med 3 percussionister, 5 blæsere (3 trompeter og 2 saxofoner), klaver, bas, guitar og sang. Som navnet angiver, er det salsa, det handler om. Dvs. dansemusik fra latinokvartererne i New York

og fra Cuba. Her kaldes musikken godt nok for Son og er i det hele taget mere oprindelig i sit lydbillede – dvs. tættere på den musik der kom ud af sammenstødet mellem afrikanske kulturer og sydeuropæisk, spansk kultur – end den jazz-influerede salsa, der spilles i New York. Men fælles for både Salsa og Son er, at det rytmiske element, de afrocubanske grundrytmer Mambo, Rumba, Chachacha, Bolero etc. er de samme og spilles med lige stor autencitet, hvadenten det foregår i New York eller i Santiago de Cuba. Det er derfor med store forventninger man bereder sig på et møde med Salsa Na'Ma. Hvadenten det er live eller det er via plade. – Kan det virkelig lade sig gøre at genskabe stemningen fra en latinamerikansk dansesal i et dansk regi?

Når det gælder denne plade, er svaret både ja og nej. Ja, fordi det her er salsa/son-musik på et meget højt niveau. Den cubanske/latinamerikanske feeling er umiskendelig. Rytmegruppen, dvs. klaver og bas ligger lige præcist, hvor den skal. I lydbilledet og i forhold til grundrytmerne. Blæserarrangementerne er uden undtagelser rene feinschmeckerier. Lige efter bigbandarrangørens lærebog. Og det er svært at forestille sig, at nogen »ægte« percussionsgruppe kunne gøre det bedre end Salsa Na'Ma's. Det er alle meget kompetente musikere, og alle uden undtagelse spiller, som om de ikke har spillet andet hele deres liv. Hvad de angiveligt har. Det er her værd at have i baghovedet, at der er en verden til forskel på danske musikeres musikalske bagland og cubanske musikeres do. Det er imponerende, når det i Dk. lykkes at spille lige op med det latinamerikanske forbillede. Og det lykkes her. Hver

gang!

Rent teknisk er denne plade uovertruffen. Men al rosen til trods er det alligevel ikke en plade, der bider for alvor. Musikken fornemmes rent ud sagt for gennemtænkt og for prætentøst anlagt. Forstået sådan, at musikken i sin gennemførthed bliver kedelig og lidt trættende at lytte til. Der er for meget perfektionisme og for lidt spontanitet. Forbilledet er mere den jazzinspirerede amerikanske salsa end den cubanske son-tradition. Og her ligger

pladens begrænsning: Selv om lydbilledet er nuanceret til mindste detalje. Selv om den ene smukke solo afløser den anden. (Gæstemusikeren Randy Breckers trompetsoloer er langt fra unikke oplevelser. Og det siger noget om orkesterets formåen). Selv om alt fungerer upåklageligt. Så er helhedsindtrykket alt i alt lidt farveløst. Det hele er pakket ind i for pæne og i en vis forstand for avancerede (læs jazzificerede bigbandagtige) arrangementer. Det er efter min mening en fejl. For et

af salsa/son-musikkens væsentligste kendetegn er, at det er folkelig musik. Musik med appel til de brede masser af dansende. Det er ikke blot gjort med en perfekt spillende percussionsgruppe og med de helt rigtige ostinater i rytmegruppen. Blæserarrangementerne, forsangerens melodiliner og korsvarene skal fænge, være sangbare, iørefaldende, uden derved at blive platte.

Lad en enkelt sammenligning illustrere dette: Hør f.eks. A-sidens første nr. »Mi dulce son« og B-sidens sidste nr. »Salsa y sabor«. I førstnævnte er der iørefaldende passager, der uden tvivl vil fænge hos enhver lytter. Hvad enten det er hjemme foran stereoanlægget, eller det er på dansegulvet. I sidstnævnte er det melodiske materiale rent ud sagt fortænkt og kedeligt i ekstrem grad. Og derved bliver nummeret som sådan uvedkommende og er glemt i samme øjeblik, nålen er løftet fra pladen.

Efter sigende er Salsa Na'Ma's repertoire udvidet med nye cubanske arrangementer fra turen i Cuba. Det lover godt, for efter mit skøn er en vitaminindsprøjtning fra den cubanske son-tradition lige netop det, der kan gøre Salsa Na'Ma til den helt store oplevelse.

Salsa Na'Ma
MECCA ML 105